

TÂWPNA HUNA BUMNATE

CHÂNGVAWN: “Chutichuan dragon lian pui, rûlpui tar, ‘Diabola leh Setana’ an tih, khawvêl pum pui bumtu chu an paih chhuak ta a; leiah hian paih thlâk niin, a tirhkohte pawh amâ rualin a paih thla ve nghâl bawk a” (*Thupuan 12:9, NKJV*).

SABBATH CHAWHNÛ

MAY 26

Chhian tûrte: *Genesis 1–2:3; Sâm 146:4; 2 Korin 11:13–15; Thupuan 2:13, 24; 13:1–17.*

UÂNAH meuh pawh khian Setana chuan, paih chhuah a nih hmâ khân, vântirhkohte chu bum tumin hnâ a lo thawk tawh a. “Pathian bul chêna awm a awm ðhinna chu kalsanin, Lucifera chu vântirhkoh dangte zînga lungâwi lohna chî theh darh tûrin a chhuak ta a. Finrâwl thawhin, Pathian hlâu leh zah tak la ni âwm takin a thiltum dik tak chu a thawk rih a, vân mîte awptu dânte chu thil tûl miah lova inkhap behna mai mai nia an ngaih theih nân an rilrû-ah duh khawp lohna rilru tuh a tum ngar ngar ðhin a ni.” — Ellen G. White, *Indona Ropui*, p. 495.

Eden Huanah pawh khân rûlpui anga inlanin Evi a lo bum leh bawk. Hmâsâng ata waviin thleng hian bumna hnâ a la thawk ngar ngar reng a, kum sâng rorêl zawh a nih hnû-ah pawh bumna hnâ a la thawk leh hrâm dân a ni (*Thupuan 20:8*).

Vânduaithlâk takin, ani chu keini âi hian a fîng zâwk a, thil a ti thei zâwk a, a fîng vêrvêk daih zâwk bawk; chuvângin a bumna laka kan lo invên theih nân Isua-ah leh a Thû-a kan

inthlun ngheh tlat a tûl. “LALPA in Pathian vuantu apiangte erawh chu tûn thleng hian nung damin an la awm theuh a” (Deut. 4:4). Hê thû hi vawiinah pawh a la dik reng a ni.

Tûn kârah hian Setana thlêmna langsar zual thenkhatte kan thlîr ho ang a, chûngte laka kan lo invên theih dân tûr chu kan sawi ho bawk dân a ni.

SUNDAY

MAY 27

Bumna namên lo ber mai chu

Tûn kuartar-a zirlai hmasa ber khân vâna indona a awm thû a sawi a, chu indona chuan vânduaitlâk takin kan chênna lei pawh hi arawn kâng kâi ve ta a ni. Mahse thil buaitlâk deuh mai chu, mi tam tak hian, Kristian thenkhatte pawh telin, hê indona hi a tak taka thleng niin an ngâi lo tlat mai hi a ni a, a chhan pawh Setana hi a tak taka awma an ngaih loh vâng a ni. Anni ngaihdân chuan, Bible-a Setana emaw, ramhuai emaw sawina thûte hi mihringte kan la mâwl lâi, science thiamnain min tihfin hmâa thil t̄ha lo leh tawrhna lo thlen chhan sawifah tumna t̄awngkam mai a ni a. Mi tam tak chuan mihringte âia thil ti thei zâwk, mihringte tihnat tum thîntu tu emaw awm nia ngaihna hi chu zêldin thil mai mai niin an hria a, “Star Wars” thawnthu-a Darth Vader-a ang deuh hi niin an ngâi a ni ber.

Hêng chângte hi chhiar la, a zavâi hian Thupuan bû ațanga lâk chhuah vek a ni a. Setana chu a taka awm ngei a nihzia leh ni hnununga thil thleng hrang hranga a lo inrawlh ve dân eng tin nge min hrilh? Thupuan 2:13, 24; 12:3, 7–9, 12, 17; 13:2; 20:2, 7, 10.

Thupuan bû hian ni hnunungah chuan khawvêla chêngte chung a Setana thil a la tih theih tûrzia min hrilh a, mi tam tak chu chhandamna ațanga a hruai bo mai bâkah, Isuâ chung a rinawmte chung a tihduhdahna a thlentîr bawk dân a ni.

Setana “ngamthlêmnate” (2 Korin 2: 11)—hê thumal hi Grik tawnga “rilru” tih an sawina (*noemata*) ațanga lehlin a ni a—zînga do hautak ber chu a taka awm pawh ni lo anga rinna mîte rintîr a tumna hi a ni âwm e. A taka awm pawh ni hlei lo va i rin, hmêlma lakah chuan inhumhim i tum a țul lo rêng ang chu! Kristian nia inchhâl ve tho sî, a tak taka Setana awm lo anga ngaih tlat bawk sî hi chu a mak ngawt tak asîn!

Chutiang ngaihdân an vawn theihna chhan awm chhun chu, Pathian Thû-a Setana hnathawhte leh hê khawvêla thil a tih thinte ziahna châng tam takte hi thutaka an ngaih loh vâng emaw, kawng dang daiha an hrilhfiâh thîn vâng emaw a ni ber a. Setana chu a tak taka awm ngei a nih thû Bible-in chiang taka a sawi chung pawha mi tam takin an pawm lo tlat tho tûr hi, Bible-in min hrilhthe kan hriatthiam a pawimawhzia min hriat nawntîrtu pawh a ni tûr a ni.

Thupuan bû hian ni hnuhnunga Setana ngamthlêmnate lo hluar tûr thû chu sawi tho bawk mah se, Thupuan 12:11-a beiseina ropui tak kan chhar chhuah theih awm chu eng nge ni? Setana laka hnehna kan chan theihna tûr bulpui ber chu eng nge? _____

THAWHTANNÍ

MAY 28

Zirtîrna dik lo lian deuh deuh pahnihte

A hnuaiia Bible chângte hi chhiar la. Setana bumna in hnâ a thawh dân eng nge min hrilh?

2 Korin 11:13–15 _____

2 Thesalonika 2:9, 10 _____

Thupuan 12:9 _____

Thupuan 20:10 _____

Zirlâi hmasa lama kan sawi tawh angin, Isua khân amah zuitûte hnênah tâwpna huna bumna lo thleng tûr chungchâng a hrilh a.

Chûng bumna hrang hrangte zîngah chuan “mi tam takte bumtu tûr” Krista derte leh zâwlnei derte an lo chhuah tûr thû pawh a tel (*Matthaia*24:5); hei pheh hi chu a ngâi urhsûn hlê a ni.

Amaherawhchu, Krista derte leh zâwlnei derte hi tâwpna huna bumna thleng tûr kan lo hriat ngâi awm chhun a ni lo va. Indona ropuia kan hmêlmapa hian a theih ang tama mi a bum theihna tûrin ngamthlêmna tam tak a nei a. Keini Kristiante hian chûng a ngamthlêmna hrang hrangte chu kan hriat vek a tûl a, chu chu Bible thu hriatna leh a thu zirtîrte zawmna hmangin kan ti thei baw a ni.

Chûng bumna lian deuh deuh pahnihte chungchâng chu, heti hian Ellen G. White-i chuan a lo ziak a: “Zirtîrna dik lo tak tak pahnih—mihringin thlarau thi thei lo a nei a ni tih leh, Sunday hi ni thianghlim a ni tih thûte hmang hian Setana chuan mipuite hi a bumna hnuaiyah a la hruai lût dâwn a. A hmasa zâwk hi thlarau biakna lo chhuahna bul niin, a hnuhnung zâwk hian Rome nêna inhriatthiam tawna a siam ve thung ang. United States-a Protestant awmte hi râl leh lama awm thlarau biakna va chibai tûra an bân phar chhuak hmasa ber berte an la ni dâwn a, Rome thuneitûte nêna kut insuih tawn tûrin an inkâra lei kak zâu tak awm chu an la rawn phar khûm baw ang; tichuan hêng thil pathumte tanrualna hnuaiyah hian America ram chuan chhia leh tha hriatna thiàng taka hman theihna chanvo rah behna kawngah Rome hniak hnung a la zui dâwn a ni.”—*Indona Ropui*, p. 588.

Hêng thûte a sawi hnû kum tam taka Kristian khawvêla “hêng zirtîrna dik lo lian tak tak pahnihte” a lo hluar chho zêl mai hi a makin, âwih pawh a har hial zâwk a ni lo’ m ni?

Eng vângin nge Bible thutak hriatna leh chûng thutakte *zawm* duhna thinlung put chu Setana bumna hrang hrang, a bîkin ni hnuhnunga lo la chhuak tûrte laka hmanraw chak ber a nih?

Thlarau thi thei lo a awma rinna

Hêng Bible chângte hian “thih hnûa mihring awm zui dân” chungchâng eng tin nge an sawi a? “Zirtîrna dik lo lian deuh deuh pahnihtea” a pakhat zâwk laka kan him theihna tûr thû min hrilh chu eng nge ni? Sâm 115:17; 146:4; Thuhritlu 9:5, 6, 10; Daniela 12:2; 1 Korin 15:16–18.

Kum sawm hnih sawm thum liam ta vêl chhûng khân mi, “thi tawh” sî—an lungphû leh an thâwkte pawh tâwp vek tawh—mahse lo nung leha hriatna rawn nei ðha lehte chanchin sawi tûr tam tak a awm a. Hêng mîte zînga tam tak hian “thi tawh” nia ngaih a nih hnûah hriatna neia awm zuin, thil mak tak tak an tawn thû an sawi ðhîn. Mi ðhenkhat chuan boruakah lêng delh delh nia insawiin, khuma an ruang awm chu an zu hmu ni te’ n an sawi a. ðhenkhat dang leh chuan, an taksa chu thlawh chhuahsan a, êng leh ðhatnaa khat minung dang, ngilneihna leh hmangaihna thu puang darhtûte nêna inpâwl ho ta niin an insawi ve thung. An chhûngkhat thi tâte nêna inbia nia sawite pawh an awm bawk.

Hetiang hi thil thleng tlânglâwn tak a ni a, a hming atân pawh [Sap ðawngin], “Near Death Experiences (NDEs) an phuah ngê ngê a. Thî nia ngaih an nih hnû hian an lo la thi chiah lo va, chutianga an awm chhûng vêla an thil tawnte chu “NDEs” tiin an sawi ðhîn. NDEs hi thutaka ngaih tûr a ni em tih thû-ah inhnialna awm reng tho mah se, Kristiante zînga tam tak chuan mihringte hian *thlarau thi thei lo kan nei* a ni tih nemnghehna atân an hmang a, *kan lo thih chiah hian hriatna la nei zui zêlin khawvêl dangah kan chêng chhonzawm nghâl a ni an ti.*

Nimahsela, NDEs hi “zirtîrna dik lo lian deuh deuh pahnihtea” pakhat zâwk a lo lan chhuahna dang a ni tih a Chiang khawp mai. Kan lo thih chiah hian kan thlarau chu eng tin emaw tak a la nung chhonzawm zêl nia kan ring a nih chuan thlarau biakna bumna thangah âwk tûrin kan inhawng zau hlê tihna a ni ang; chutiang

bumna chuan uâl-âu takin emaw, a pehhêl zâwng deuhin emaw, Isua mamawh lo nia inngaihna a neihtîr mai dâwn sî che a.

Dik tak phei chuan, NDEs neite zînga a tam zâwk hi chuan, thlarau khawvêla chêng an hmuhte emaw, an chhûngkhat thi tawhte emaw pawh ni se, hmangaihna leh thlamuanna thu bâkah, thatna thû te an lo hrih niin an sawi vek hlawm a; chutih lâiin Bible zirtîrna bulpui langsâr ber ber—Krista-ah chhandamna a awm thû te, sual chungchâng te, rorêlna lo thleng tûr thû te erawh an sawi miah sî lo. A thih hnû-ah pawh Kristian nun nuam tak chu an tem ta zêl a nih sî chuan Kristian thurin laimu pawimawh tak takte pawh hi la ngaih pawimawh zui zêl tho âwm tak a ni a. Mahse, a thil sawite hian New Age (thlarau biakna sâkhua) thurin a pâwl zâwk mah thîn a, chuvâng te pawh chu a ni ang e, hêng mîte zînga tam tak hi chuan an “thih” hmâ âi khân Kristian sâkhua an hlat ta zâwk tlângpui a ni.

Eng vângin nge Kristiante hi, kan hriatna pêng hrang hrangten thil dang zâwk min hrih chung pawhin, Pathian Thûah kan din ngheh tlat a ngaih?

NILÂINÍ

MAY 30

Sabbath leh Evolution Theory

Setana chu mihringten thlarau thi thei lo kan neia rinna min neihtîr kawnga a hlawhtling hlê ang bawh hian, Bible-in chawhlnî a tih Sabbath chu Sunday-a luahlantîrna kawngah pawh a hlawhtling leh hlê tho mai a (zirlâi 6-na leh 8-nate kha en lêt leh ang che), Kristiante zînga a tam zâwk chu a bum thlûkvek tawh a nih lehngâl hi!

Tûn hnai kum eng emaw ti aţang khân Setana chuan mîte rilrua ni sarih nî Sabbath a tlâk nat loh sawtna tûrin, bumna thu dang a rawn vawrh chhuak leh pek a, chu chu “evolution theory” an tih hi a ni.

Genesis 1–2:3 chhiar la. Hê thû hian LALPAN kan khawvêl a siam dân leh siam tûra hun a duh rei zâwnng eng nge min hrilh?

Hêng Bible châng pahnihte hian khawvêl leh a chhûnga thil awmte siam a nih dân thil pawimawh tak tak pahnih an sawi a. A hmasa zâwk chu, thil engkim hi ruahman lâwk sâ vek leh chhût chhuah sa vek a ni; eng mah hi tihpalh thil thû emaw, kahpah tak emaw, mahni thû thû emawa tih a awm lo. Pathian Lehkha Thû hian khawvêla thil awmte siam an nih dânah tihpalh thil thûa thil thleng a awm nia ngaih theihna tûr eng thû mah a sawi lo a ni.

Pahnihna chu, thil siam tin rêngte hi anmahni awm dân tûr ang tak theuha siam vek a ni a; chumi awmzia chu a mal mal hian a hrang theuh leh thil siam dangte laka danglam bîkna nei theuh tûra siam vek an ni tihna a ni. Bible hian leia thil nung awm zawnng zawnngten thlahtu bul thuhmun eng emaw kan neih thu rêng a sawi lo.

Genesis-in a sawi hi a ngial a ngana pawm lo pawh lo ni ta ang ila, hêng thil pahnihte hi chu a chiang khawp mai tho: thil siam a nihnaah khân kahpah taka thil tih pakhat mah a awm lo va; tin, thil nung awm zawnng zawnngte hian thlahtu bul thuhmun an nei lo bawk.

Aw le, Darwin-a vawrh chhuah *evolution theory* hian thil pahnih a sawi ngihâl bawk a, chûngte chu: a kahpaha thil tihna leh thil nung zawnng zawnngte thlahtu bul thuhmun an neih thû-te hi a ni.

Chuti sî, eng vângin nge mi tam tak hian *Genesis* hi *Genesis*-in a sawi dân kalh zâwnng chiah theory hmanga an hrilhfiáh tlat hlawm sî le? A chhan chu *evolution* zirtîrna dik lo hian sâkhaw ngaih sak lo mi maktaduai tam takte a hmin tawh chu thu hran ni se, Kristiana in chhâl vê tho tam takte pawh hian *evolution theory*-in a sawi chu Kristian thurin nêh hian—a inkalh tawnzia chiang taka a lang reng tho chungin—hmeh rem theih nia an ngaih luih tlat vâng a ni.

Amaherawhchu, ni hnuhnunga thil thleng hrang hranga *evolution theory*-in nghawng a neihte hian hê bumna hlauhawmzia a tilang fiah zual tlat. Eng vângin nge ni pakhat, ni sarìh nî Sabbath chu—ni ruk chhûnga siam ni lovin, kum tûklehdingâwn sâng tam tak (a tâi

khaw hnu thei ang bera an chhûta leia nunna lo awm ãanna nia an ngaih) chhûnga siam thilte hriat rengna nî angin kan ngaih theih ang? *Evolution* hian ni sarîh ni pawimawhna a tibo vek a, a chhan pawh khawvêla thil awmte ni ruk chhûnga siam a nih thû hi chinghniaten Romulus-a leh Remus-a te unau an enkawl nia sawina thawnthu phuah chawp (myth) nêh ang khat renga a chhuah vâng a ni. Thil siam a nih nân hian ni ruk ni lovin, kum tûklehdingâwn tam tak a ngâi nia ringtu ni ta ang îla, tihduhdahna—thihna hial pawh a ni ang chu—tawh huamin Sabbath ãanin kan ding duh ang em?

NINGÂNÎ

MAY 31

Trinity suak chu

Pathiana minung pathum (Trinity) an awm thû hi Bible-ah hmuh tûr tam tak a awm a. Amaherawhchu, tâwpna hunah bumna leh tihduhdahna a lo chhuah hunah chuan dragon, tuifinriat ațanga lo chhuak sakawlh leh lei ațanga lo chhuak sakawlh te intêl khâwm chuan “trinity suak” an siam tûr thu pawh *Thupuan* bû hian min hrilh a ni.

Thupuan 12:17; 13:1, 2 chhiar la. Hetah hian eng chungchâng nge a sawi le?

Hetah hian dragon chu Trinity-a Pa Pathian dinhmun ang deuh kha luah ve nia sawi niin, ani chu thupui vaitu ber a ni a. Krista dinhmun ang deuh luahtu, tuifinriat ațanga lo chhuak sakawlh hnênah chuan thiltihtheihna te, thuneihna te leh, lalthutthlêng te a pê a. Eng vângin nge he sakawlh hi Krista suak ang sawi a nih le?

Thupuan 13:2–5 chhiar la. He sakawlh ziarângte leh nungchang chu eng nge ni?

Hê sakawlh hian dragon hnên ata thuneihna a dawn bâkah (hei hian Isuan Pa hnên ata a thuneihna a dawn thu a sawi kha [*Matt. 28:18*] min hriat chhuahtîr a), Isua ang khân ani pawh hian thihna leh thawhleha a lo hmachhawn ve tawh bawk a ni (*Thupuan 13:3*

en la). Hê sakawlh hian a thuneihna chu “thla sawm lí leh pahnih” (kum thum leh a chanve) chhông a hmanng dâwn nia sawi a ni bawk a, hei hian hrilhlâwknaah chuan “ni khat” tih hi “kum khat” tihna anga ngaih tûr a ni tih dân hmanngin, Kristan kum thum leh a chanve chhông rawng a bâwlâna kha a rawn ang ve leh chiah bawk a ni.

Thupuan 13:11–17 chhiar la. Eng tin nge lei aţanga lo chhuak sakawlh awm dân chu sawi a nih?

Hê sakawlh, lei aţanga lo chhuak hian, Thlarau Thianghlimin amah inchâwimâwi lova, Isua zâwk a châwimâwi (*Johana 16:13, 14*) ang chiah khân tuifinriat aţanga lo chhuak sakawlh duhzâwngte chu tih a tum tlat a. Thlarau Thianghlimin vân aţanga mei a rawn tlâk thlâktîr (*Tirhkohte 2:3*) ang deuh chiah kha lei aţanga lo chhuak sakawlh pawh hian a rawn ti ve leh a ni (*Thupuan 13:13* en la).

“A tâwpah phei chuan hê sakawlh, lei aţanga lo chhuak hian Pentecost Nî-a thil thleng ang kha a rawn thlentîr vê dâwn asîn! Eng atân maw? E le, khawvêl hnênah trinity suak chu Pathian dik tak ni anga a lan theih nân maw le.”—Jon Paulien, *What the Bible Says About the End-Time* (Hagerstown, Md.: Review and Herald® Publishing Association, 1998), p. 111.

Tâwpna huna bumna thleng tûr dang kan hriat ngâite chu eng nge ni a, chôngte chu bumna a ni tih mi dangte pawhin an lo hriat vê theih nân eng tin nge kan puih theih ang? _____

ZIRTÂWPNI

JUNE 1

Ngaihtuah tûr: Ni hnununga thil thlengte, a bîk takin Sabbath pawimawhna chungchâng kan ngaihdâna *evolution theory*-in nghawng a neih theih dânte chu ngun takin ngaihtuah tlâng ila. Hê theory tichhuaktu Charles Darwin-an *evolution* a sawi mâwina chhan pakhat chu—Krista leh Setana inkârah indona ropui tak

a thleng a ni tih hre ve hek lo—khawngaihna leh hmangaihnaa khat Siamtu awm tho sî a, leia thil ɬa lo leh tawrhna a thleng reng mai hi mak a ti a, a hrethiam thei loh vâng a ni.

Hetianga ngaihđan dik lo a neih tlat avâng hian a sawifiahna tûr kawng dang a dap ta a. Kum 1850 chho, Darwin-an a *evolution theory* a ennawn leh a, siam ɬat ngâi lâi nia a hriatte a siam ɬat lâi vêl khân Pathian chuan Seventh-day Adventist Kohhran hi a rawn din chhuahtîr ve chiah a, chu kohhran chuan Darwin-a zirtîrna tin rêng mai chu a rawn bitum ta chat chat mai a. A hmingah pawh ni ruk chhûngin Pathianin khawvêla thil awmte a siam a ni tih puang chhuak ngattu Seventh-day Adventist Kohhran hi Darwin-a *theory* lo lâr chhuah vânglâi taka lo piang chhuak leh, ɬang chho ta zêl a ni bawk hi a makin a ngaihnaawm ngawt mai.

Darwin-a khân hê Ellen G. White thuziak tâwi tê hi chhiarin lo ring ngat chu ni se, mihring ngaihtuahna hruai khaw lo thei ber lakah hian khawvêl hi a him lo vang tih tu nge hria. “Lei hi ânchhe dawng ni tawh tho mah sela, leilunga dân hi mihring zir lâi bu a la ni reng tho. Tûnah chuan ɬatna ringawt a lantîr thei tawh bîklo va; a chhan pawh hmun tinah thil ɬa lo a inzâr phar tawh a, a kut bawlhhlawh chuan lei leh tuifinriat leh boruak hi a tihmêlhem tawh si a. Pathian nungchang, a ɬa hriatna chauh inziah ɬhinaah khân tûnah chuan Setana nungchang, a chhia hriatna pawh ziah tel a lo ni ve ta. Leilung dân, tûna a ɬa leh a chhia hriatna târ langtu a ɬang hian mihring chuan sual rah chhuah tûrte vaukhâna thu chu a dawng chhunzawm reng dâwn a ni.”—*Education*, p. 26.

Darwin-a khân leilung dân leh Pathian nungchang bâkah, suala tlu tawh kan chênna khawvêl nihphung a hriatthiam loh avângin *evolution theory* hi a rawn duang chhuak a ni ber a. Vânduaitlhâk takin, hê a *theory* rawn duan chhuah hian mi tam tak chu—a bîkin buaina hun hnuhûngah pheih chuan—Setana bumna thangah a awhtîr dâwn a ni.

SAWI HO TÛRTE:

- ❶ Eng vângin nge Kristian tam takte hian Setana chu a tak taka awm ngei a ni tih hi an pawm theih loh tlat? Chutiang ngaihdân neihna chuan Bible zirtirna Chiang tak hi hnâwl a hlauhawmzia eng tin nge min hrilh le?
- ❷ Near Dead Experiences nei, chu a thil tawn aţanga mihringten thlarau thi thei lo, kan thih hnû pawha la nung zui zêl kan nei a ni tih sawitu hnênah eng thu nge sawi theih i neih?
- ❸ *Evolution* ringtûte chu ni hnuhnunga bumna lo chhuak tûrahte hian an hmin âwl bîk dâwn hlê nia i rinna chhan dang engte nge awm?